

**rijksuniversiteit
 groningen**

**Omarmen van cultuur: Een onderzoek naar de relatie tussen de ontwikkeling van de
acculturatiestrategieën en zelfredzaamheid gedurende de transitie naar volwassenheid
van alleenstaande minderjarige vreemdelingen in Nederland**

Daantje van der Staaij, S4383001

Eerste beoordelaars: dr. A.E. (Elianne) Zijlstra & dr. W.J. (Wendy) Post

Tweede beoordelaar: dr. (Anna) Lichtwarck-Aschoff

Masterthesis Orthopedagogiek

Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen

Rijksuniversiteit Groningen

Datum: 02-06-2025

Aantal woorden: 7520

1. Samenvatting

Door toenemende migratie stijgt het aantal alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's) in Nederland. Deze jongeren maken een complexe transitie naar volwassenheid door, waarin zelfredzaamheid centraal staat. Dit verwijst naar functioneren op domeinen als huisvesting, onderwijs, werk, gezondheid en sociale relaties. Acculturatiestrategieën: integratie, assimilatie, segregatie en marginalisatie beïnvloeden dit proces. Hoewel uit eerder onderzoek blijkt dat acculturatie samenhangt met zelfredzaamheid, ontbreekt kennis over hoe deze relatie zich ontwikkelt bij AMV's, aangezien bestaande studies vooral volwassen migranten betreffen. Deze longitudinale studie onderzoekt hoe zelfredzaamheid en acculturatiestrategieën zich ontwikkelen gedurende de transitie naar volwassenheid en hoe deze zich tot elkaar verhouden. Data werd verzameld op drie meetmomenten bij 50 AMV's die aan alle metingen deelnamen. Zelfredzaamheid werd gemeten met de SSM-D-UM, acculturatie met de AHIMSA-vragenlijst. Analyses zijn uitgevoerd met beschrijvende statistiek, kruistabellen, chi-kwadraattoets en t-toetsen. De resultaten tonen dat de zelfredzaamheid nauwelijks toeneemt en acculturatiestrategieën weinig veranderen. Een groot deel van de jongeren gebruikt bij aanvang *integratie* als strategie. Er werd geen significant verband gevonden tussen acculturatie en zelfredzaamheid. Mogelijke verklaringen zijn het beperkte verloop in beide variabelen en verschillen tussen AMV's en volwassen migranten in eerdere studies. Methodologische beperkingen, zoals een kleine steekproef, gebruik van slechts negen domeinen van de SSM-D-UM, en twijfel over de geschiktheid van de AHIMSA-vragenlijst voor deze doelgroep, ondermijnen de validiteit. Toekomstig onderzoek dient te focussen op grotere steekproeven, meer valide meetinstrumenten en achtergrondkenmerken om de relatie tussen acculturatie en zelfredzaamheid beter te kunnen duiden.

Abstract

Due to increasing migration, the number of unaccompanied minor refugees (UMR's) in the Netherlands is rising. These youths undergo a complex transition to adulthood, in which self-reliance plays a central role. This refers to functioning across domains such as housing, education, employment, health, and social relationships. Acculturation strategies: integration, assimilation, segregation, and marginalization influence this process. Although previous research has shown that acculturation is related to self-reliance, little is known about how this relationship develops in UMRs, most existing studies mainly focus on adult migrants. This longitudinal study examines how self-reliance and acculturation strategies evolve during the transition to adulthood and how they relate to each other. Data was collected at three time points from fifty UMR's who participated in all measurements. Self-reliance was measured using the SSM-D-UM, and acculturation with the AHIMSA questionnaire. Analyses included descriptive statistics, cross-tabulations, chi-square tests, and t-tests. Results show that self-reliance increases only marginally, and acculturation strategies remain largely stable over time. A large proportion of participants were already classified as integrated at the outset. No significant relationship was found between acculturation and self-reliance. Possible explanations include limited variation in both variables and differences between UMR's and adult migrants in earlier studies. Methodological limitations, such as a small sample size and concerns about the suitability of the AHIMSA questionnaire for this population, undermine the validity of the findings. Future research should focus on larger samples, more valid measurement instruments, and background characteristics to better understand the relationship between acculturation and self-reliance.

2. Inleiding

Wereldwijde conflicten en slechte sociaaleconomische omstandigheden leiden tot groeiende migratie van jonge vluchtelingen naar en binnen Europa (Spaas et al., 2023), waaronder alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's). Het aantal AMV's is in Nederland sterk toegenomen: van 2100 in 2021 naar circa 6000 in 2023 (CBS, 2023; IND, 2023.) Een AMV is een persoon jonger dan 18 jaar, die van buiten de Europese Unie zonder begeleiding van een persoon met gezag over de jongere naar Nederland is gekomen (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2023). De transitie naar volwassenheid is voor AMV's een grote uitdaging (Veerman & Greeven, 2016). In deze transitie speelt zelfredzaamheid een grote rol (Spanjaard & Slot, 2015). Zelfredzaamheid houdt in dat iemand op verschillende onderdelen van het dagelijks leven voldoende zelfstandig kan functioneren (Fassaert et al., 2014). Verschillende factoren als acculturatiestrategie, veerkracht en hoop blijken samen te hangen met zelfredzaamheid (Berry et al., 2006; den Toren et al., 2020). Acculturatie is het proces waarin individuen culturele elementen van de nieuwe samenleving aannemen, terwijl ze hun eigen culturele identiteit behouden of juist opgeven (Berry, 1997). Toenemende migratie leidt logischerwijs tot een toename van het aantal AMV's met zelfredzaamheidsproblemen. Hierdoor stijgt de afhankelijkheid van hulp en nemen maatschappelijke kosten toe (Pimlott-Wilson, 2015). Inzicht in de relatie tussen zelfredzaamheid en acculturatiestrategieën van AMV's is nodig om gericht beleid te kunnen ontwikkelen en passende ondersteuning te kunnen bieden (Easton-Calabria & Omata, 2018). Hoewel literatuur een verband suggereert tussen zelfredzaamheid en acculturatiestrategieën bij *niet-alleenstaande* vluchtelingen (Berry, 1997; Berry et al., 1997, Huijnk et al., 2015; Verkuyten & Kwa, 1994; Benet-Martínez, 2012), ontbreekt kennis over deze relatie van AMV's. De focus van dit onderzoek zal liggen op het inzichtelijk maken van de relatie tussen zelfredzaamheid en acculturatie in het verloop door de tijd voor AMV's in Nederland.

Verblijfsprocedure en opvangvormen voor AMV's

Deze jongeren krijgen bij aankomst opvang en begeleiding op basis van hun leeftijd en verblijfsstatus (COA, z.d.). Alleenstaande gevluchte jongeren onder de 15 jaar krijgen opvang in een gezinsvorm (OWG), ongeacht hun verblijfsstatus. Jongeren boven de 15 jaar zonder verblijfsvergunning worden tijdelijk geplaatst in een procesopvanglocatie tijdens hun asielprocedure. Totdat duidelijk wordt wat hun verblijfsstatus is, kunnen de jongeren op deze locatie tot rust komen en vinden ze veiligheid. Als ze een verblijfsvergunning krijgen, worden ze overgeplaatst naar een andere opvang (Nationale ombudsman, 2022). Voor jongeren die extra begeleiding nodig hebben, zijn er kinderwoongroepen (KWG) met intensieve 24-uurs

begeleiding. Jongeren die zelfstandig(er) zijn, kunnen in kleinschalige woongroepen of een kleine wooneenheid terecht. Jongeren die niet voor zichzelf kunnen zorgen, worden opgevangen in beschermde locaties. Nidos neemt de voogdij vanaf het moment dat ze in Nederland aankomen (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2025) en biedt begeleiding gericht op integratie of terugkeer naar het thuisland, tot de jongere 18 jaar is. Voor de wet is iemand in Nederland vanaf 18 jaar volwassen (NJI, z.d.; Liefbroer & Puy, 2005). Jongeren onder de 13 jaar worden altijd bij Nidos opgevangen; jongeren van 13 en 14 jaar gaan naar COA-opvang als er geen plek bij Nidos is (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2025).

Transitie naar volwassenheid

De overgang naar volwassenheid is een complexe en veelzijdige fase in het leven van jongeren, gekenmerkt door belangrijke veranderingen in sociale rollen en persoonlijke identiteit. Volwassenheid wordt vaak gekenmerkt door mijlpalen zoals het vinden van huisvesting, onderwijs of werk, financieel onafhankelijk worden, het verlaten van het ouderlijk huis en het starten van een eigen gezin (Spanjaard & Slot, 2015). Deze transitie blijkt een van de minst onderzochte periodes in het leven van jongeren die onregelmatig alleen migreren (García-Alba & Gullo, 2023)

In westerse landen wordt deze overgangsfase naar volwassenheid vaak aangeduid als ontluikende volwassenheid. Dit is een periode tussen adolescentie en volwassenheid, die wordt gekenmerkt door identiteitsonderzoek, instabiliteit, het gevoel van brede mogelijkheden voor de toekomst en het gevoel ‘ertussenin’ te zitten (Arnett, 2016; Hill et al., 2015). Niet alle jongeren ervaren deze transitie op dezelfde manier, aangezien structurele en culturele beperkingen deze transitie beïnvloeden (Hill et al., 2015). De ontluikende volwassenheid is vooral gericht op westerse, individualistische samenlevingen en houdt onvoldoende rekening met de context van jongeren uit collectivistische culturen, zoals van veel AMV's. Dit maakt de ervaringen van deze groep extra uitdagend en ingewikkeld.

De complexiteit van deze overgangsfase voor AMV's heeft met verschillende onderdelen te maken. Zij staan niet alleen voor de gebruikelijke uitdagingen van deze levensfase, maar ook moeten ze zich daarnaast aanpassen aan een nieuw land, een vreemde taal en een andere cultuur (Motti-Stefanidi et al., 2012). De collectivistische normen en waarden van AMV's kunnen verschillen van de westerse samenleving, waar individuele ontwikkeling centraal staat. Deze culturele verschillen kunnen leiden tot identiteitsproblemen en gevoelens van vervreemding, wat vervolgens kan bijdragen aan mentale gezondheidsproblemen (Tamis-LeMonda et al., 2007; Betancourt et al., 2012).

Acculturatie

Het toenemende aantal vluchtelingenjongeren met zelfredzaamheidsproblemen kan onder andere te maken hebben met de aanpassingsuitdagingen die jongeren ervaren (Ward & Szabo 2019). Wanneer ze in Nederland arriveren, komen ze voor de uitdaging om twee culturen te navigeren; ze zijn verbonden met land van herkomst en ontmoeten een nieuwe cultuur waaruit veranderingen bestaan (Sam & Berry, 2006). Acculturatie verwijst naar het proces waarin individuen culturele elementen van de nieuwe samenleving aannemen, terwijl ze hun eigen culturele identiteit behouden of juist opgeven. Berry (1997) beschrijft in zijn tweedimensionale model vier strategieën: integratie; waarbij vluchtelingen een deel van hun eigen cultuur behouden maar ook participeren in de nieuwe cultuur, assimilatie; waarbij ze hun oorspronkelijke cultuur opgeven en volledig de nieuwe cultuur aannemen, segregatie; waarbij ze zich terugtrekken in hun eigen culturele gemeenschap, en marginalisatie; waarbij vluchtelingen zich onttrekken van beide culturen.

Er zijn verschillende factoren die de voorkeur voor een bepaalde acculturatiestrategie beïnvloeden, waaronder demografische elementen zoals geslacht en etniciteit. Onderzoek toont de relatie tussen geslacht en gekozen acculturatiestrategie aan (Hilario et al., 2014). Bij vluchtelingen is er bewijs dat meisjes een betere socioculturele aanpassing vertoonden (bijvoorbeeld schoolsucces), terwijl jongens een betere psychologische aanpassing vertoonden (Motti-Stefanidi et al., 2012). Studies hebben aangetoond dat meisjes vaker *integratie* als acculturatiestrategie rapporteerden en een sterkere betrokkenheid bij de gastlandcultuur vertoonden, terwijl jongens meer gericht waren op hun etnische cultuur van herkomst of een marginalisatie acculturatieoriëntatie vertoonden (Qin-Hilliard, 2003).

Berry (1997) onderzocht dat in Australië, Canada en de Verenigde Staten *integratie* als meest gekozen acculturatiestrategie wordt gekozen. In Noorwegen daarentegen lijken Pakistaanse adolescenten het meeste een behoefte te hebben aan segregatie, terwijl Vietnamese adolescenten juist meer neigden naar assimilatie (Sam & Berry, 2006). Deze voorkeuren kunnen sterk afhankelijk zijn van de bredere culturele context. In collectivistische samenlevingen is assimilatie vaak de heersende acculturatiestrategie. Daarentegen moedigen democratische en individueel gerichte samenlevingen juist aan om hun unieke persoonlijke identiteit te behouden. In dergelijke samenlevingen komt assimilatie of de ontkenning van eerder culturele invloeden minder vaak voor. Ook binnen specifieke contexten zijn er verschillen zichtbaar. Onderzoek van Arends-Tóth & Van De Vijver (2002) tonen aan dat Turkse-Nederlandse volwassenen integratie prefereren in publieke domeinen zoals op werk, terwijl ze segregatie verkiezen in privé-domeinen. In lijn hiermee is gerapporteerd dat integratie

de voorkeur heeft in onderwijs en beroepsleven, terwijl segregatie juist de voorkeur heeft thuis (Schwartz et al., 2024). Inzicht in het onderscheid tussen culturele en sociale context is essentieel voor het correct interpreteren van een gekozen strategie.

Zelfredzaamheid

In de transitie naar volwassenheid speelt zelfredzaamheid een grote rol. Bij aankomst in het nieuwe land komen AMV's in contact met een nieuwe cultuur. Dit aanpassingsproces aan deze nieuwe cultuur is extra uitdagend, omdat veel AMV's pas op 16-jarige leeftijd of later in Nederland aankomen (NJI, 2022). Dit betekent dat zij minder dan twee jaar de tijd hebben om zelfredzaam te worden binnen de Nederlandse samenleving, wat qua voorbereidingstijd op de overgang naar onafhankelijkheid volgens onderzoek van Wade (2011) kort is. Slot en Spanjaard (2015) kaarten aan dat iemand van 18 jaar nog niet klaar is met het worden van een zelfredzaam persoon. Volgens hen komt de jongere vanaf 18 pas los van het ouderlijk gezag en zoekt hij zijn weg naar onafhankelijkheid, zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

Volgens Fassaert et al. 2014 is zelfredzaamheid te beoordelen aan de hand van verschillende levensgebieden. Deze omvatten onder andere tijdsbesteding, opleiding en werk, justitie, fysieke gezondheid en mentale gezondheid (Harder, Knorth & Kalverboer, 2011; Schwartz-Tayri & Spiro, 2017). Onderzoek van Van Rooijen et al. (2017) suggereert dat het creëren van een zelfredzaam bestaan voor AMV's cruciaal is, omdat ze zonder een sociaal vangnet opereren en geconfronteerd worden met extra stressfactoren zoals trauma, discriminatie, sociale uitsluiting, eenzaamheid en onzekerheid over hun toekomst. Ook is dit vermogen essentieel voor het bouwen aan een duurzamere toekomst (Van Rooijen et al., 2017).

Deze levensgebieden worden zogenaamde *domeinen* genoemd. De domeinen beïnvloeden elkaar wederkerig (Fassaert et al., 2014). Sociaal netwerk is een belangrijk domein bij het beoordelen van zelfredzaamheid. Personen die een integratiestrategie volgen, hebben vaak meer succes in termen van werkgelegenheid en sociale participatie, wat zelfredzaamheid bevordert (Schwartz et al., 2010). Mensen die een marginalisatiestrategie volgen, kunnen gebrek hebben aan sociale relaties. Dit kan bij vluchtelingen leiden tot sociaal isolement en verminderde zelfredzaamheid wanneer de sociale structuren niet aansluiten bij de culturele achtergrond van het individu (Schoenmakers, 2014).

Daarnaast is taal ook een belangrijk domein voor zelfredzaamheid (Stichting Lezen & Schrijven, 2017). Het toepassen van een integratiestrategie bevordert de beheersing van taal (Van Rooijen et al., 2017). Een goede beheersing van de nieuwe taal geeft een betere positie op de arbeidsmarkt en maakt mensen onder andere financieel zelfredzamer (Pommer & Boelhouwer, 2015). Een gunstige positie op de arbeidsmarkt biedt niet alleen kansen voor een

betere huisvesting, maar kan uiteindelijk ook bijdragen aan een beter mentaal welzijn. Wanneer iemand op verschillende levensgebieden in staat is om voor zichzelf te zorgen, kan dit de inburgering bevorderen in het nieuwe land. Dit staat in contrast met degenen die achterblijven in hun zelfredzaamheid, omdat zij mogelijk meer moeite hebben om zich aan te passen en volledig deel te nemen aan de samenleving (Van Rooijen et al., 2017). Genderverschillen spelen daarnaast een rol bij zelfredzaamheid (Hamama, 2019). Vrouwelijke adolescenten blinken vaak uit in zelfbeheersing, maatschappelijke betrokkenheid en het zoeken van emotionele steun. Aan de andere kant scoren jongens beter op het gebied van geestelijke gezondheid, financiën en assertiviteit (Qin-Hilliard, 2003).

Relatie tussen acculturatie en zelfredzaamheid

Acculturatie is een dynamisch proces dat per individu en situatie verschilt. Acculturatiestrategieën zijn niet statisch (Berry, 1997); mensen kunnen aanvankelijk kiezen voor segregatie, maar later overgaan naar integratie of assimilatie, afhankelijk van ervaringen en ondersteuning die ze ontvangen. Jonge AMV's neigen vaak eerst voor assimilatie door snel de nieuwe cultuur over te nemen, maar kiezen later vaak voor integratie, waarbij ze beide culturen behouden (Murray et al., 2013). Er is geen universeel antwoord op welke strategie het beste is, maar integratie wordt vaak gezien als de meest gunstige strategie, geassocieerd met betere psychologische en socioculturele aanpassing (Berry, 1997; Berry et al., 1997; Virta et al., 2004, Abu-Rayya et al., 2023; Schmitz et al., 2022; Lubbers et al., 2007). Assimilatie en segregatie leveren gemengde resultaten op; beide zijn gunstiger dan marginalisatie maar minder gunstig dan integratie (Schmitz et al., 2022). Segregatie kan op lange termijn resulteren in een verminderd vertrouwen en afnemende sociale interactie tussen de overheersende meerderheidsgroep en de minderheidsgroep (Huijnk et al., 2015). Marginalisatie levert de slechtste uitkomsten op het gebied van mentale gezondheid op met als resultaat verhoogde depressie en angst (Schmitz et al., 2022; Choy et al., 2021; Pharos, 2017). In dit onderzoek is aangenomen dat de acculturatiestrategieën op een ordinale schaal geplaatst konden worden met 'overig' (bevat assimilatie en marginalisatie) als minst gunstig, 'segregatie' als middenpositie en 'integratie' als meest gunstige strategie (Schmitz et al., 2022; Huijnk et al., 2015; Choy et al., 2021). Daarnaast is er ook rekening gehouden met de verschillende mogelijkheden in patronen van zelfredzaamheid, deze worden in de methode verder toegelicht. Hoewel studies een verband suggereren tussen zelfredzaamheid en acculturatiestrategieën bij *niet-alleenstaande* vluchtelingen, ontbreekt kennis over deze relatie van AMV's. Onderzoek is essentieel om gericht beleid te kunnen ontwikkelen en passende ondersteuning te kunnen bieden.

Huidige studie

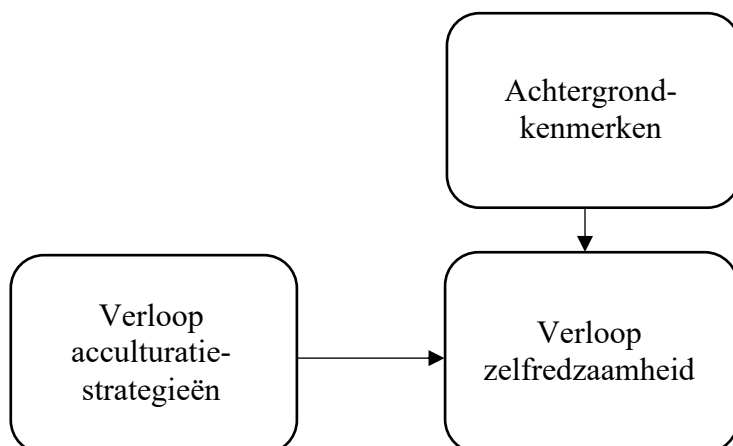
Het doel van deze studie is om de kennis over de overgang naar volwassenheid van vluchtelingenjongeren te vergroten, door te focussen op het verloop van zelfredzaamheid in relatie tot verschillende acculturatiestrategieën over een periode van drie jaar. Hiermee draagt dit onderzoek bij aan theorievorming over de transitie naar volwassenheid van alleenstaande minderjarige vreemdelingen. De huidige studie richt zich op het beantwoorden van de volgende vraag: ‘*Wat is de relatie tussen het verloop van de acculturatiestrategieën en zelfredzaamheid gedurende de transitie naar volwassenheid van alleenstaande minderjarige vreemdelingen in Nederland?*’. De hoofdvraag zal beantwoord worden aan de hand van drie deelvragen:

1. Wat is het verloop van zelfredzaamheid gedurende de transitie naar volwassenheid van alleenstaande minderjarige vreemdelingen in Nederland, en wat is de invloed van *geslacht* en *etniciteit* op zelfredzaamheid?
2. In hoeverre wisselen de acculturatiestrategieën gedurende de transitie naar volwassenheid van alleenstaande minderjarige vreemdelingen in Nederland, en wat is de invloed van *geslacht* en *etniciteit* op acculturatie?
3. In hoeverre is er een relatie tussen het verloop van de acculturatiestrategieën en zelfredzaamheid?

Naar aanleiding van de opgestelde deel- en hoofdvragen worden de volgende hypothesen onderzocht: 1. De zelfredzaamheid van de AMV's neemt toe gedurende de transitie naar volwassenheid. 2. Een toename in zelfredzaamheid onder AMV's gaat gepaard met het hanteren van een integratiestrategie. 3. Het hanteren van een assimilatie-, marginalisatie- of overige strategie leidt tot minder zelfredzaamheid. 4. De achtergrondvariabelen *geslacht* en *etniciteit* hebben invloed op de variabelen zelfredzaamheid en acculturatie.

Figuur 1.

Conceptueel model gedurende 3 meetmomenten

3. Methode

Onderzoeksdesign

Huidig onderzoek is onderdeel van een longitudinaal promotieonderzoek van Lise Hacquebord (z.d.), dat zich richt op de transitie naar volwassenheid van alleenstaande minderjarige vreemdelingen met een verblijfsvergunning in Nederland. Het onderzoek focust zich specifiek op het in kaart brengen van de relatie tussen zelfredzaamheid en acculturatie in verloop door de tijd heen van AMV's. Deze relatie wordt kwantitatief onderzocht aan de hand van een longitudinaal onderzoek met drie jaarlijkse meetmomenten (T0, T1, T2), waarbij zelfredzaamheid en acculturatie op elk van deze momenten wordt gemeten met behulp van twee instrumenten. Vanuit de ethische commissie van de Rijksuniversiteit Groningen is er toestemming verleend voor dit onderzoek.

Populatie en steekproef

De onderzoekspopulatie bestond uit alleenstaande minderjarige vreemdelingen die op het eerste meetmoment (T0) tussen de 17,5 en 19 jaar waren en een verblijfsvergunning hadden. De steekproef bestond uit een totaal van $n=92$ respondenten op T0, $n=65$ op T1 en $n=50$ op T2. In dit onderzoek zijn alleen de *complete cases* meegenomen die elk meetmoment deelnamen aan het interview, wat resulteerde in een uiteindelijke steekproef van 50 respondenten.¹ Omdat bij vier respondenten de zelfredzaamheid niet in kaart kon worden gebracht, zijn deze bij de analyses van zelfredzaamheid uit de data gehaald. De steekproef bestond uit 86% jongens en 14% meisjes. Van de respondenten kwamen 28 uit Syrië, 12 uit Eritrea, 6 uit Somalië, 2 uit Jemen, 1 uit Afghanistan en 1 uit Ethiopië.

Instrumenten

Zelfredzaamheid

Op T0, T1 en T2 zijn semigestructureerde interviews afgenomen die de zelfredzaamheid van de jongeren in kaart hebben gebracht. De Self Sufficiency Matrix Nederlandse versie voor Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (SSM-D-UM) is gebruikt. Deze is ontwikkeld door Lise Hacquebord (ingediend), welke is gebaseerd op de zelfredzaamheidmatrix van Fassaert et al. (2013). De SSM-D-UM bestaat uit negen domeinen: tijdsbesteding, opleiding en werk, justitie, huiselijke relaties, lichamelijke gezondheid, mentale gezondheid, middelengebruik, deelname aan maatschappij en sociaal netwerk. Op basis van de antwoorden van de jongeren is

¹ Het aantal respondenten in huidige studie wijkt af van het oorspronkelijke aantal in de studie van Kroon ($n=53$). Drie respondenten zijn onbedoeld niet in de dataset opgenomen en zijn om die reden geëxcludeerd uit de analyses.

per domein door de hoofdonderzoeker een score op een vierpuntschaal toegekend, met behulp van een beoordelingsschaal. De maximum score was 36 (volledig zelfredzaam); de minimum score was 9 (niet zelfredzaam). De negen domeinen vormen samen een bevredigende schaal waarbij de constructvaliditeit voldoende is (Hacquebord, ingediend).

Acculturatie

Naast de interviews vulden de jongeren de Acculturation, Habits, and Interests Multicultural Scale for Adolescents (AHIMSA) in op alle meetmomenten. Dit is een vragenlijst met acht items en vier antwoordopties die de acculturatiestrategieën meten: assimilatie, segregatie, integratie en marginalisatie (Unger et al., 2002). Een voorbeeld van een item is: “Mijn beste vrienden komen uit ...”. De antwoordschaal heeft vier antwoordmogelijkheden: Nederland (assimilatie=1), het land waar mijn familie vandaan komt (segregatie=2), beide (integratie=3) en geen van beide (marginalisatie=4). Deze schaal toont een betrouwbaarheid en interne consistentie aan met een waarde van Cronbach’s alfa $\alpha=.79$ (Unger et al., 2002), wat wijst op een aanvaardbaar niveau van interne consistentie (Tavakol & Dennick, 2011). Naar aanleiding van de antwoorden van de jongeren op de AHIMSA-vragenlijst, zijn ze ingedeeld in een acculturatiestrategie. Eerst werden de jongeren onderverdeeld in de categorieën *assimilatie*, *segregatie*, *integratie*, *marginalisatie* en *overig*. In deze studie zijn deze categorieën samengevoegd tot drie hoofdcategorieën: *integratie*, *segregatie* en *overig*. *Overig* is toegekend wanneer iemand geen dominante voorkeur toonde voor een strategie met betrekking tot hun herkomstland (dit betrof de respondenten die eerder *overig*, *marginalisatie* of *assimilatie* scoorden). De jongeren zijn vervolgens aangeduid volgens de acculturatiestrategieën waar hun antwoorden het vaakst op overeenkwamen.

Vragenlijst achtergrondkenmerken

Daarnaast is op T0 eenmalig een vragenlijst afgenomen ten aanzien van demografische categorieën: geslacht, geboortedatum, woonplaats, datum van aankomst in Nederland, geboorteland, verblijf in een ander land, datum toekenning verblijfsvergunning, onderwijs voor aankomst in Nederland, onderwijs op dit moment in Nederland, werk, opvangvorm, aantal voogden, hulpverlening en gezinshereniging. De achtergrondkenmerken *geslacht* en *geboorteland* worden meegenomen in de analyse. Het meenemen van deze kenmerken dient als doel inzicht te geven in of ze van invloed zijn op acculturatie en zelfredzaamheid van AMV’s. *Geslacht* wordt uitgedrukt in termen van mannen en vrouwen. *Geboorteland* wordt aangeduid met de term *ethniciteit* en is gemeten op basis van de regio waarin het geboorteland zit; Azië of Afrika.

Procedure

Voor de jongeren van 17,5 tot 18 jaar is eerst toestemming gevraagd aan hun voogden om hen uit te nodigen voor deelname aan het onderzoek. Nadat er toestemming was verleend, ontvingen de jongeren een informatiebrief en een video, waarin het doel en de inhoud van het onderzoek duidelijk werden toegelicht. Daarnaast werd contact opgenomen met een aantal Nidos-contractpartners, zodat mentoren van de jongeren ook de onderzoeker konden benaderen om deel te nemen aan het onderzoek. De jongeren tussen 18,5 en 19 jaar vallen niet meer onder de voogdij van Nidos. Deze jongeren zijn benaderd via de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en diverse ondersteuningsinstaties die zicht richten op hulpverlening aan AMV's. Deelname aan het onderzoek was voor deze jongeren vrijwillig, waardoor de participatie beperkt bleef tot een selecte groep deelnemers.

Vervolgens zijn er telefonisch afspraken ingepland met de jongeren. De afspraken zijn gehouden op een door de jongeren zelfgekozen locatie, en zijn jaarlijks herhaald. Voorafgaand aan het interview werd het doel van het onderzoek telefonisch toegelicht. Tijdens de eerste afspraak is het onderzoek nogmaals duidelijk toegelicht, het toestemmingsformulier ondertekend en benadrukt dat de jongere op elk moment hun toestemming kon intrekken. De hoofdonderzoeker heeft de interviews afgenomen en vooraf besproken of de jongere voldoende leesvaardig was in het Nederlands of hun moedertaal. Ze konden kiezen of ze de vragenlijsten zelfstandig of samen met de onderzoeker wilden invullen. Na het interview maakte de onderzoeker notities, met aandacht voor sociale wenselijkheid en mogelijke over- of onderschatting. Een maand voor de tweede en derde meting werd contact opgenomen om een nieuwe afspraak te plannen, fysiek of online. Na de afspraak reflecteerde de onderzoeker kort op het interview met behulp van een evaluatieformulier. Na elk meetmoment ontvingen de jongeren een cadeaubon van tien euro als dank voor hun deelname.

Data-analyse

Voor het analyseren van de kwantitatieve data is gebruik gemaakt van het statische computerprogramma Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) versie 27. Om het verloop te bepalen van zelfredzaamheid door de tijd (**deelvraag 1**) is een beschrijvende analyse uitgevoerd van de zelfredzaamheidsscores, waarbij het gemiddelde, de standaarddeviatie en de mediaan zijn berekend. Ter visualisatie zijn boxplots opgesteld. Hiernaast zijn voor alle respondenten op basis van ruwe data patroonbeschrijvingen gemaakt, waarin het verloop van scores over de drie meetmomenten is geclassificeerd en inzichtelijk is gemaakt met behulp van grafieken. Voor zelfredzaamheid resulteerde dit in 9 patronen die vervolgens zijn samengevoegd in 4 groepen. **Stijging:** *‘stijgen voortdurend’*, *‘stijgen eerst en blijven daarna*

hetzelfde’, ‘*blijven hetzelfde en stijgen daarna*’ en ‘*blijven voortdurend hetzelfde*’. **Herstel:** ‘*dalen eerst en stijgen daarna*’. **Remissie:** ‘*stijgen eerst en dalen daarna*’. **Daling:** ‘*blijven hetzelfde en dalen daarna*’, ‘*dalen eerst en blijven daarna hetzelfde*’, ‘*dalen voortdurend*’. Daarnaast is er een independent samples t-test uitgevoerd voor *geslacht*, om te onderzoeken of de zelfredzaamheidsscores van mannen en vrouwen significant van elkaar verschilden. Eenzelfde t-test is uitgevoerd voor *ethniciteit*, om te onderzoeken of de zelfredzaamheidsscores tussen de groepen Azië en Afrika significant van elkaar verschilden.

Om het verloop van de acculturatiestrategieën over tijd te bepalen (**deelvraag 2**), zijn de frequenties per strategie en meetmoment in kaart gebracht en middels beschrijvende statistiek geanalyseerd. Daarnaast is onderzocht in hoeverre respondenten gedurende het onderzoek wisselden van strategie. Hiervoor zijn alle respondenten onderverdeeld in 3 subgroepen op basis van hun startstrategie op T0, waarin hun patronen inzichtelijker zijn gemaakt middels lijngrafieken. Groep 1 heeft een voorkeur voor integratie op T0, groep 2 voor segregatie op T0 en de laatste groep voor overig op T0. Hieruit zijn 18 overgangscombinaties ontstaan. Daarnaast zijn de achtergrondvariabelen middels beschrijvende statistiek geanalyseerd voor meer begrip.

Om de relatie tussen het verloop van acculturatie en zelfredzaamheid te onderzoeken (**deelvraag 3**), is een kruistabel opgesteld waarin acculturatie en zelfredzaamheid zijn gecategoriseerd op basis van hun patroon (4 groepen), naar aanleiding van de eerdergenoemde groepen: *Stijging*, *Herstel*, *Remissie* en *Daling*. Voor acculturatie is eenzelfde soort patroonindeling gemaakt. Onder de eerder aangenomen aanname dat integratie beter is dan segregatie, en segregatie beter is dan overig (Schmitz et al., 2022), kon er een vergelijkbare groepsindeling worden gemaakt, zie tabel 1. Stijgingen en dalingen in acculturatiestrategie konden geïnterpreteerd worden als verbetering of verslechtering. Respondenten die bijvoorbeeld een patroon lieten zien waarbij zij van ‘overig’ naar ‘segregatie’ of ‘integratie’ gingen, werden geclassificeerd als stijgend. Door deze ordening konden alle respondenten die geclassificeerd waren in de 18 overgangspatronen voor acculturatie, op een vergelijkbare manier als bij zelfredzaamheid geclassificeerd worden in dezelfde vier groepen. Daarnaast is om te toetsen of er sprake was van een statistisch significant verband, een chi-kwadraattoets (χ^2) uitgevoerd met een significantieniveau van 5%.

Als laatste stap ter verdieping op **deelvraag 3**, is een independent samples t-test uitgevoerd. Hierin is onderzocht of er significante verschillen bestonden in zelfredzaamheidsscores over tijd tussen twee opnieuw ingedeelde acculturatiegroepen. Groep 1 bestond uit respondenten die oorspronkelijk bij de kruistabel in *Stijging* vielen, terwijl groep

2 bestond uit de respondenten die voorheen in de groepen met de overige patronen vielen (*Herstel, Remissie, Daling*). Deze herindeling maakte het mogelijk te onderzoeken of er een significante relatie was tussen de zelfredzaamheid en acculturatie van de respondenten met een overwegend stijgend acculturatiepatroon en de rest van de patronen op T0, T1 en T2. Voorafgaand aan alle t-testen zijn de bijbehorende assumpties gecontroleerd aan de hand van continuïteit van de afhankelijke variabele, onafhankelijkheid van de twee groepen, normaliteit van de afhankelijke variabele binnen beide groepen en de gelijkheid van varianties is getoetst met Levene's test.

Tabel 1.

Verdeling van groepen per acculturatiepatroon

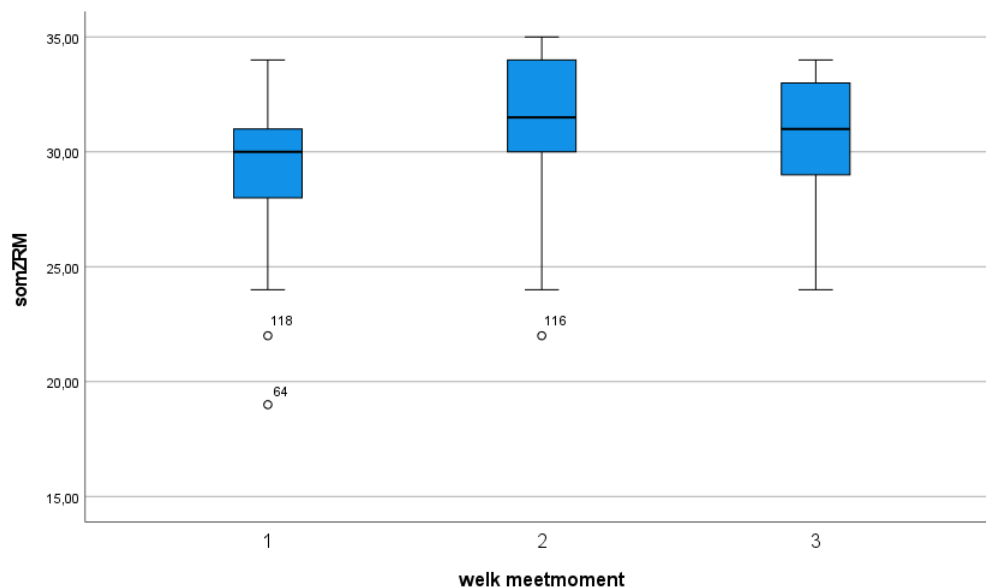
Groep	Acculturatiepatroon (T0 → T1 → T2)
Stijging	Overig → Segregatie → Integratie
	Overig → Segregatie → Segregatie
	Overig → Integratie → Integratie
	Segregatie → Integratie → Integratie
	Overig → Overig → Integratie
	Overig → Overig → Segregatie
	Segregatie → Segregatie → Integratie
	Integratie → Integratie → Integratie
Herstel	Integratie → Segregatie → Integratie
	Integratie → Overig → Integratie
	Segregatie → Overig → Integratie
Remissie	Segregatie → integratie → segregatie
Daling	Integratie → Integratie → Overig.
	Segregatie → Segregatie → Overig.
	Integratie → Segregatie → Segregatie.
	Integratie → Segregatie → Overig.
	Segregatie → Segregatie → Segregatie.
	Overig → Overig → Overig.

4. Resultaten

Deelvraag 1: zelfredzaamheid

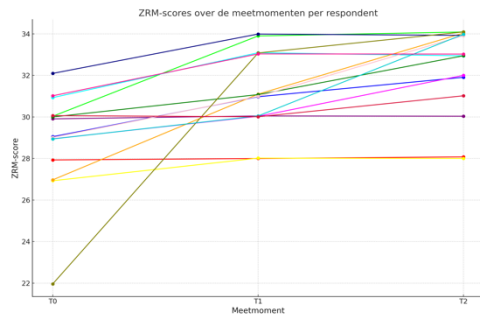
In figuur 2 is middels een boxplot het verloop weergegeven van de zelfredzaamheidsscores van de AMV's over de verschillende meetmomenten. De respondenten laten allemaal een goede zelfredzaamheidsscore zien, met een mediaan en gemiddelde scores boven de 25 (T0: $MD=30.0$, $M=29.2$; T1: $MD=31.0$, $M=31.1$; T2: $MD=31.0$, $M=30.6$). Dit duidt op een toename in zelfredzaamheid, gevolgd door een kleine afname over de tijd. De spreiding is op alle meetmomenten relatief vergelijkbaar, al is deze bij meetmoment 1 en 2 iets groter dan bij meetmoment 3 door de uitschieters (T0: $SD=3.28$, T1: $SD=3.05$, T2: $SD=2.71$). Opvallend is dat het maximum van de schaal nooit wordt bereikt, waarbij eventueel nog ruimte is voor ontwikkeling. Tegelijkertijd laat het verloop over de drie jaren een lichte afname van de spreiding zien, wat mogelijk kan wijzen op een meer consistent niveau van zelfredzaamheid onder de respondenten. Om het verloop inzichtelijk te maken per respondent zijn alle deelnemers onderverdeeld in 4 groepen. **Stijging** bestaat uit 15 respondenten, **Herstel** bestaat uit 5 respondenten, **Remissie** bestaat uit 18 respondenten en **Daling** bestaat uit 8 respondenten: De grafieken zijn per groep, per respondent weergegeven in figuur 3.

Figuur 2.
Boxplot van de ZRM-scores

Figuur 3.
ZRM-scores per respondent gecategoriseerd in 4 groepen

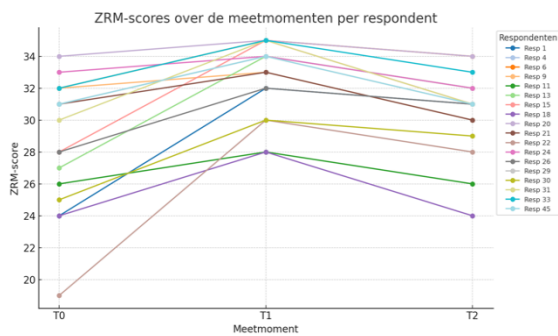
Groep 1

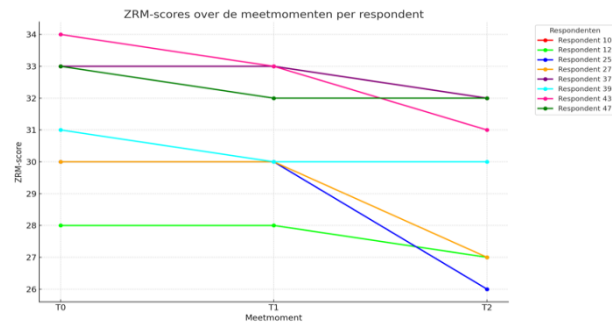
Groep 2

Groep 3

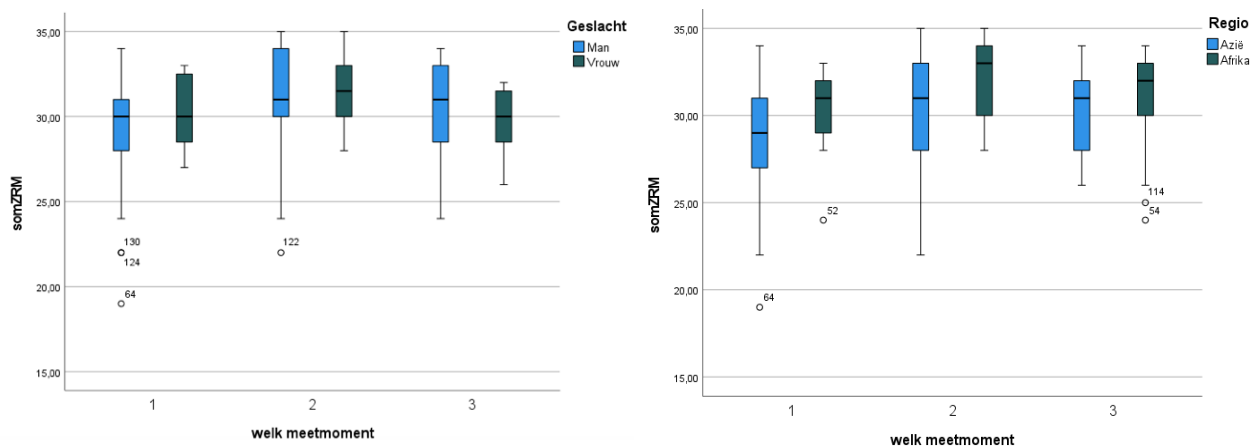
Groep 4

Daarnaast zijn ook nog de achtergrondvariabelen *geslacht* en *etniciteit* meegenomen in de analyses. De boxplots zijn te vinden in figuur 4. Uit de independent sample t-test voor *geslacht* blijkt dat op T0 de ZRM-scores van mannen ($M=29.07$, $SD=3.39$) en vrouwen ($M=30.28$, $SD=2.43$) niet significant verschilt ($p=.516$; $p>.05$; 95% BHI[-3.914;1.486]). Op T1 verschillen de ZRM-scores van mannen niet significant met vrouwen ($p=.738$; $p>.05$; 95% BHI[-3.121;2.316]). Vrouwen scoren gemiddeld net wat hoger ($M=31.50$, $SD=2.58$) dan mannen ($M=31.09$, $SD=3.14$). Daarnaast blijkt dat op T2 de ZRM-scores van mannen ($M=30.74$, $SD=2.79$) en vrouwen ($M=29.71$, $SD=2.21$) wederom niet significant verschillen ($p=.699$; $p>.05$; 95% BHI[-1.200;3.260]). Uit de independent sample t-test voor *etniciteit* blijkt dat op T0 de ZRM-scores van mensen uit Azië ($M=28.54$, $SD=3.59$) en mensen uit Afrika ($M=30.44$, $SD=2.28$) niet significant verschilt ($p=.077$; $p>.05$; 95% BHI[-3.793;.001]). Ook op T1 verschillen de ZRM-scores van mensen uit Azië ($M=30.53$, $SD=3.36$) en mensen uit Afrika ($M=32.23$, $SD=2.10$) niet significant ($p=.137$; $p>.05$; 95% BHI[-3.521;.117]). Ook op T2 verschillen de ZRM-scores van mensen uit Azië ($M=30.37$, $SD=2.54$) en mensen uit Afrika ($M=31.00$, $SD=3.029$) wederom niet significant ($p=.901$; $p>.05$; 95% BHI[-2.241;.991]).

Figuur 4.

Boxplot van de ZRM-scores met toevoeging van achtergrondkenmerken

Deelvraag 2: acculturatie

Naar aanleiding van de antwoorden van de jongeren op de AHIMSA-vragenlijst, zijn ze ingedeeld in een acculturatiestrategie. Uit de gegevens blijkt dat de meerderheid van de jongeren op elk moment onder de strategie *integratie* valt. Deze categorie neemt toe van 44% op T0, naar 50% op T1, gevolgd door 62% op T2. Tegelijkertijd daalde het aandeel in de strategie *segregatie* van 20% op T0, gevolgd door een lichte stijging van 28% op T1, naar 16% op T2. De strategie *overig* vertoont een duidelijke afname tussen T0 (36%) en T1 (22%), hierna bleef het aandeel stabiel op T2. Op T0 wordt *overig* het een na vaakst gekozen, gevolgd door *segregatie*. Op T1 wordt *segregatie* het een na vaakst gekozen, gevolgd door *overig*. Op T2 wordt *overig* het een na vaakst gekozen, gevolgd door *segregatie*. Deze verschuivingen laten een toename van integratie zien onder de jongeren in de loop van de tijd, zie tabel 2.

Tabel 2.

Toewijzing van de strategieën aan de jongeren per meetmoment

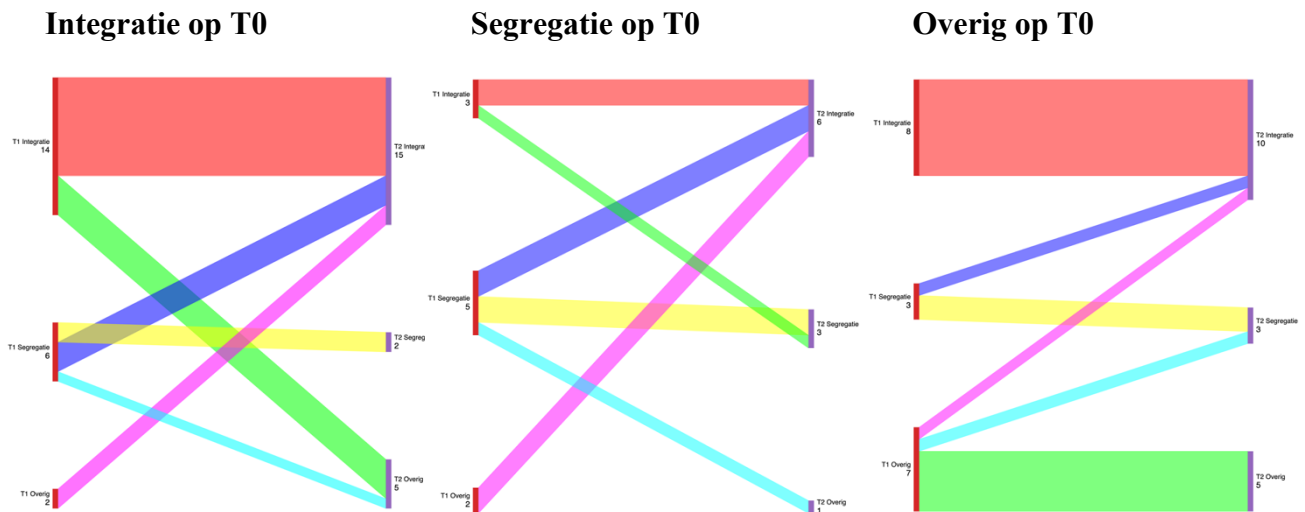
Acculturatiestrategie	T0	T1	T2
Integratie	22 (44%)	25 (50%)	31 (62%)
Segregatie	10 (20%)	14 (28%)	8 (16%)
Overig	18 (36%)	11 (22%)	11 (22%)
Totaal	50 (100%)	50 (100%)	50 (100%)

Hiernaast is onderzocht in hoeverre de respondenten wisselen van acculturatiestrategie door de tijd heen. In totaal zijn er 18 verschillende combinaties geconstateerd die de wisselingen over tijd laten zien, uitgebreid weergegeven in bijlage III; tabel 4. 22 respondenten begonnen met *integratie* op T0. Daarnaast blijkt dat 17 respondenten op alle meetmomenten dezelfde strategie behouden, wat 34% is van de gehele populatie. Van hen behouden 10 respondenten *integratie*, 5 behouden *overig* en 2 behouden *segregatie*. De overige 33 respondenten zijn allemaal op één moment of meerdere gewisseld van strategie over tijd. 14 respondenten hebben op T1 en T2 dezelfde strategie, terwijl ze op T0 een andere strategie hadden. 10 van deze respondenten scoren *integratie* op T1 en T2. 4 respondenten laten op elk meetmoment een andere strategie zien. Verder volgen 9 respondenten op T0 en T1 dezelfde strategie, terwijl ze op T2 een andere strategie hadden. 4 hiervan begonnen op T0 en T1 op *integratie*. Tot slot hebben 6 respondenten op T1 een andere strategie, maar op T0 en T2 dezelfde strategie.

Om de wisselingen over tijd inzichtelijker te maken, zijn de respondenten onderverdeeld in 3 groepen. Uit figuur 5 is op te maken hoeveel respondenten op welk moment wisselden van strategie vanuit hun startstrategie. Van de 22 respondenten die begonnen met *integratie* op T0, zijn er 14 bij *integratie* gebleven op T1. Hiervan zijn 10 respondenten ook op T2 bij *integratie* gebleven. 4 respondenten hiervan zijn gewisseld naar *overig*. 2 respondenten zijn van *integratie* op T0 naar *overig* op T1 gegaan, gevolgd door *integratie* op T2. 6 respondenten zijn van *integratie* op T0, naar *segregatie* op T1 gegaan. Van deze respondenten is 1 naar *overig* gegaan, 2 zijn op *segregatie* gebleven en 3 zijn naar *integratie* gegaan. Van de 10 respondenten die begonnen op *segregatie* op T0 zijn er 3 naar *integratie* gegaan op T1, waarvan 2 bij *integratie* bleven en 1 wisselde naar *segregatie*. Van de 10 respondenten die begonnen op *segregatie*, zijn er op T1 vervolgens 2 naar *overig* gegaan. Deze 2 zijn gewisseld op T2 naar *integratie*. De overige 5 respondenten die begonnen bij *segregatie* op T0 zijn hier gebleven op T1. Hiervan zijn er vervolgens 2 naar *integratie* gegaan op T2 en 2 naar *segregatie* op T2. 1 respondent is vanuit *segregatie* op T1 naar *overig* gegaan. Van de 18 respondenten die op T0 in *overig* begonnen, zijn er op T1 8 naar *integratie* gegaan, 3 naar *segregatie*, en 7 bleven bij *overig*. De 8 die naar *integratie* zijn gegaan op T1, bleven ook bij *integratie* op T2. Van de 7 die op *overig* zijn gebleven op T1, bleven er 5 uiteindelijk bij *overig* op T2. De andere 2 gingen naar *segregatie* en *integratie*. De overige 3 respondenten die begonnen bij *overig* op T0 zijn naar *segregatie* gegaan op T1. 2 hiervan zijn bij *segregatie* gebleven op T2 en 1 is gewisseld naar *integratie*.

Figuur 5.

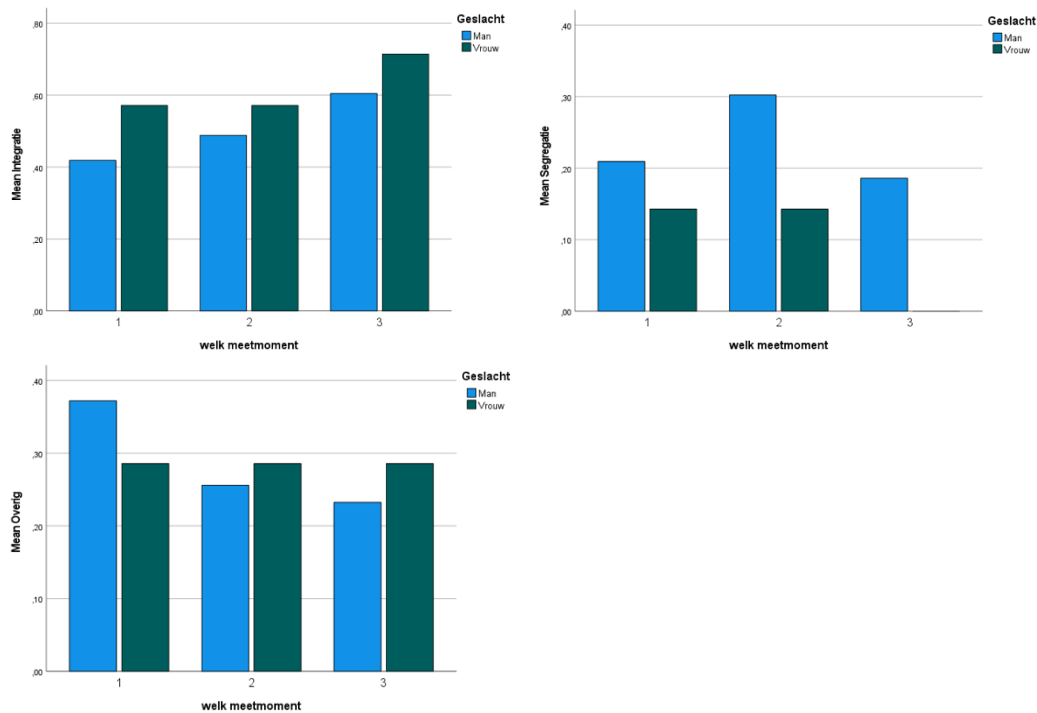
Wisseling van strategie per voorkeursstrategie op T0

Daarnaast zijn wederom de achtergrondvariabelen meegenomen voor meer inzicht. In figuur 6 zijn de percentuele staafdiagrammen weergegeven per acculturatiestrategie voor geslacht. Hierin is te zien dat voor *integratie* op elk meetmoment meer mannen hebben gekozen (T0: 42%, T1: 49%, T2: 60%). De keuze voor *integratie* lijkt voor zowel mannen als vrouwen per meetmoment groter te worden. 57% van de vrouwen kiest voor *integratie* op T0, evenals 57% op T1 en 71% op T2. Voor *segregatie* lijken er meer mannen te hebben gekozen door de tijd (T0: 21%, T1: 30%, T2: 19%), waarin zelfs geen enkele vrouw op meetmoment 3 voor *segregatie* heeft gekozen (T0: 14%, T1: 14%). Op T0 kiezen meer mannen voor *overig* (37%) dan vrouwen (29%). Vrouwen scoren op T1 en T2 hetzelfde als op T0, en mannen laten een afname zien in hun keuze voor *overig* (T1: 26%, T2: 23%).

Figuur 6.

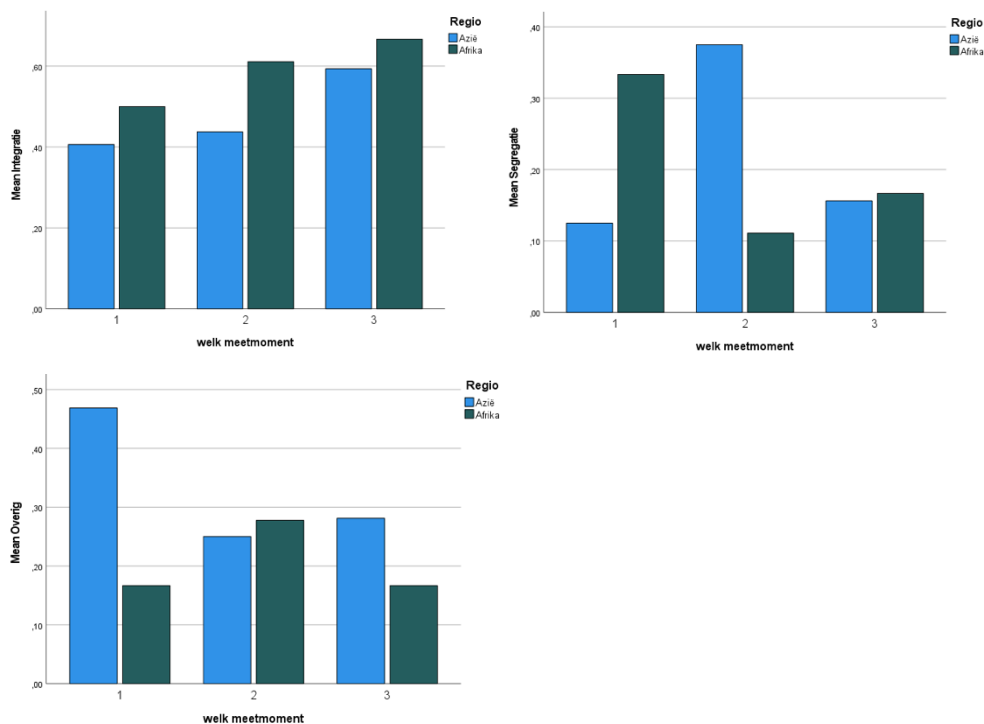
Percentuele staafdiagrammen van het geslacht per acculturatiestrategie

In figuur 7 zijn de percentuele staafdiagrammen weergegeven per acculturatiestrategie per regio. Meer mensen uit Afrika kiezen op elk meetmoment voor *integratie* dan mensen uit Azië. Bij beide regio's is een toename te zien in de loop van de tijd. Voor mensen uit Azië (41%) kiest voor *integratie* op T0, gevolgd door 44% op T1 en 59% op T2. Voor mensen uit Afrika is dit op T0 50%, op T1 61% en op T2 67%. Voor *segregatie* kiezen meer mensen uit Afrika (33%) op T0 voor deze strategie dan mensen uit Azië (13%), maar op T1 is dit andersom (Azië: 38%, Afrika 11%). Op T2 kiezen net iets meer mensen van Afrika (17%) voor *segregatie* dan mensen uit Azië (16%). Voor *overig* kiezen meer mensen uit Azië op T0 (47%) voor deze categorie dan Afrika (17%). Op T1 kiezen meer mensen uit Afrika (28%) voor *overig* dan Azië (25%). Op T2 scoren meer mensen van Azië (28%) in *overig* dan Afrika (17%).

Figuur 7.

Percentuele staafdiagrammen van de regio per acculturatiestrategie

Deelvraag 3: relatie

Tot slot is onderzocht in hoeverre een relatie te vinden is tussen het verloop van zelfredzaamheid en acculturatie. In tabel 3 is de relatie tussen zelfredzaamheid en acculturatie onderzocht aan de hand van een kruistabel, waarbij de zelfredzaamheidsscores en de acculturatiestrategieën zijn geclassificeerd op basis van hun patroon. De zelfredzaamheidsgroepen staan in de rijen en de acculturatiegroepen in de kolommen. De kruistabel toont de frequentieverdeling van respondenten binnen elke combinatie van acculturatie- en zelfredzaamheidspatroon aan. Hierdoor kan geanalyseerd worden of bepaalde acculturatiepatronen vaker voorkomen met bepaalde zelfredzaamheidspatronen. De weergave toont aan dat er 8 gevallen zijn waarbij de respondenten stijgen in acculturatie en stijgen in zelfredzaamheid. Daarnaast zijn er 2 gevallen waarbij de respondenten zich zowel herstellen voor acculturatie als voor zelfredzaamheid. Er zijn 0 gevallen die voor acculturatie in een remissie zitten en voor zelfredzaamheid ook in een remissie zitten. Tot slot zijn er 4 gevallen waarbij de respondenten zowel dalen in acculturatie als in zelfredzaamheid. Het valt op dat de dalers in acculturatie zich verspreid verdelen over de zelfredzaamheidsgroepen. Een paar behoren in zelfredzaamheid bij de stijgers (4), een paar bij de herstellers (2), een paar bij de dalers (4) en ook een paar zitten in een remissie (5). Daarnaast is ook opvallend dat van de 25 stijgers in acculturatie, bijna de helft van de respondenten (12) bij zelfredzaamheid in een

remissie zit. Ook is het belangrijk om op te merken dat slechts 14 respondenten hetzelfde patroon in acculturatie lieten zien als in zelfredzaamheid. Daarnaast is de chi-kwadraattoets uitgevoerd om te bepalen of er een statistisch significant verband bestaat tussen beide variabelen. Er kan geconcludeerd worden dat er geen statistisch significant verband te vinden is tussen zelfredzaamheid en acculturatie ($p=0.340$; $p>.05$).

Tabel 3.

Kruistabel van de variabelen zelfredzaamheid en acculturatie

		ACC_2				
ZRM_2		1	2	3	4	Totaal
	1	8	2	1	4	15
	2	1	2	0	2	5
	3	12	1	0	5	18
	4	4	0	0	4	8
	Totaal	25	5	1	15	46

Tot slot is er een t-test uitgevoerd om de ZRM-score van de twee groepen te vergelijken op de drie verschillen meetmomenten. De respondenten zijn ingedeeld in twee groepen: de stijgers en de rest van de patronen. De t-test toont aan dat op elk meetmoment de groepen niet significant van elkaar verschillen in zelfredzaamheidsscores. Op T0 lijkt het gemiddelde van de stijgers ($M= 28.452$) lager te liggen dan de overige patronen ($M=29.35$). Op T1 scoren de stijgers ($M=31.74$) hoger dan de overige patronen ($M=30.78$) en hetzelfde op T2 ($M=31.04$; $M=30.59$). Er is geen statistisch significant verschil te vinden tussen beide groepen op T0 ($p=.594$; $p>.05$; 95% BHI [-3.810;2.151]). Ook kan er op T1 geen significant verschil worden aangetoond tussen de zelfredzaamheidsscores van beide groepen ($p = .119$; $p>.05$; 95% BHI[-1.725;2.668]). Ditzelfde geldt op T2, waar wederom geen significant verschil kan worden gevonden in de zelfredzaamheidsscores van de stijgers en de overige patronen ($p=.319$; $p>.05$; 95% BHI[-1.079;1.974]).

5. Discussie

Het doel van huidig onderzoek was om de relatie tussen zelfredzaamheid en acculturatie door de tijd heen van AMV's in Nederland te onderzoeken. De analyses laten zien dat de zelfredzaamheid van AMV's nauwelijks verbetert gedurende de onderzoeksperiode. Na een lichte toename op T1 volgt een kleine afname op T2, wat wijst op beperkte vooruitgang. Wat betreft acculturatie blijkt dat er wisselingen over tijd zijn in de strategieën, maar wat opvalt is dat bijna de meerderheid van de respondenten volgens de AHIMSA is ingedeeld in de integratiestrategie op T0. Door de tijd heen integreren nog wel een aantal respondenten, maar er is bijna niemand die geen enkel moment helemaal niet in deze strategie scoort. Daarnaast is er geen verband gevonden tussen zelfredzaamheid en acculturatie gedurende de tijd. De dalers in acculturatie vertonen een sterk uiteenlopend verloop in zelfredzaamheid, wat erop wijst dat daling in acculturatie niet gepaard gaat met eenzelfde verloop in zelfredzaamheid. Bovendien bevindt bijna de helft van de respondenten die een stijging in acculturatie doormaken en daarmee als geïntegreerd worden beschouwd, zich in een remissie op het gebied van zelfredzaamheid. Dit is een opmerkelijke bevinding, aangezien *integratie* in dit onderzoek wordt gezien als de meest gunstige uitkomst, terwijl *remissie* juist één van de minst gunstige patronen vertegenwoordigt. Tot slot zijn er geen aanwijzingen dat er een geslachtseffect lijkt te zijn, en ook *ethniciteit* lijkt niet van invloed te zijn op de variabelen acculturatie en zelfredzaamheid.

Volgens onderzoek van Andersson et al. (2020) is succesvolle integratie binnen een korte periode niet realistisch aangezien het een moeilijk en langdurig proces is. AMV's worden op jonge leeftijd vaak belemmerd door gebrek aan sociale en culturele middelen, waardoor ze zich niet snel losmaken van hun oude cultuur. Dit is in tegenspraak met de resultaten uit deze studie, waar op basis van de scores op de AHIMSA de meerderheid van de AMV's op T0 al scoort op de strategie 'integratie'. Ook werd in huidige studie verwacht dat er meer wisselingen over tijd zouden zijn. Op basis van onderzoek van Murray et al. (2013) werd de verwachting geschapen dat AMV's meermaals wisselen in tijd van strategie omdat hun identiteit en aanpassingsmethoden door de deze transitie verandert en ontwikkeld. Uit onderzoek blijkt dat jongeren zich in eerste instantie vaak terugtrekken in groepen met leeftijdsgenoten uit dezelfde etnische gemeenschap, wat het risico op segregatie vergroot. Naarmate ze langer in het nieuwe land zijn zullen ze meer deelnemen aan de gehele samenleving en integreren. Er wordt in huidig onderzoek wel gewisseld van strategie, maar een groot gedeelte wisselt niet of slechts één keer (92%). Een verklaring voor deze discrepantie kan worden gevonden in de verschillen in meetmethoden. Eerder onderzoek maakte gebruik van de SL-ASIA, een uitgebreide 21-item

schaal, met vier meetmomenten met tussenpozen van ongeveer twaalf tot vijftien maanden, waardoor veranderingen over een langere periode nauwkeuriger konden worden gevolgd. Huidig onderzoek omvatte slechts drie meetmomenten binnen een kortere tijdsspanne, waardoor subtiele veranderingen in acculturatie mogelijk minder goed zijn opgemerkt.

Opvallend is dat er geen relatie gevonden is tussen acculturatie en zelfredzaamheid gedurende de tijd. Er is geen aantoonbare trend te zien in verbetering van zelfredzaamheid en ook zijn er weinig schommelingen te zien in de wisselingen van de strategieën. Deze bevinding wijkt af van eerdere studies, waarin wel samenhang werd gevonden tussen deze variabelen (Huijnk et al., 2015; Benet-Martínez, 2012; Verkuyten en Kwa, 1994). Een belangrijke verklaring voor deze tegenstrijdigheid is dat eerdere studies vrijwel altijd een cross-sectioneel design gebruikten, terwijl huidig onderzoek longitudinaal van opzet is. Daarnaast is het belangrijk op te merken dat in voorgaande onderzoeken alleen volwassen migranten zijn bestudeerd. Zij beschikken doorgaans over meer autonomie, regie over hen dagelijks leven en toegang tot hulpbronnen (Brewer et al., 2023). Hierdoor zijn zij vaak beter in staat om actief stappen te zetten richting zelfredzaamheid (werk, netwerk, taalcursussen), wat bijdraagt aan een relatief sneller verloop van zowel acculturatie als zelfredzaamheid bij deze groep. Bij AMV's verloopt dit proces over het algemeen langzamer, wat een mogelijke verklaring biedt voor de beperkte vooruitgang in zelfredzaamheid en het ontbreken van een duidelijke relatie tussen zelfredzaamheid en acculturatie in deze studie. Ook zitten AMV's in huidig onderzoek in een transitie, waardoor bepaalde kwesties zoals onzekerheid over verblijfstatus en gebrek aan sociale steun ingewikkelder zijn dan bij volwassen migranten. AMV's bevinden zich bovendien in een fundamenteel andere levensfase waarin identiteitsontwikkeling de grootste rol speelt (Perez & Salgado, 2018).

Beperkingen

Omdat beide groepen zich in een sterk andere levenssituatie bevinden, kan het begrip zelfredzaamheid voor volwassen migranten een andere invulling krijgen dan voor jongeren, waardoor zelfredzaamheid op verschillende manieren kan worden geïnterpreteerd. Een beperking van dit onderzoek betreft dan ook het gebruik van de SSM-D-UM (zelfredzaamheidsmatrix). Omdat het hier om een longitudinaal onderzoek gaat, kan de situatie van een respondent in de loop van de tijd aanzienlijk veranderen. Wanneer AMV's tijdens het onderzoek bijvoorbeeld succesvolle gezinshereniging bereiken, heeft dit invloed op verschillende aspecten van hun leven, waaronder hun acculturatieproces en het overwinnen van taalhindernissen in het gastland (Parfitt, 2019). Hierdoor kunnen de items binnen de negen domeinen van de zelfredzaamheidsmatrix door verschillende respondenten heel verschillend

worden ervaren. Dit fenomeen, waarbij respondenten een ander idee hebben over wat de inhoud van de vraag is, vormt een bedreiging voor de constructvaliditeit (Haladyna & Downing, 2004). Dit roept de vraag op in hoeverre de somscore van zelfredzaamheid als goede samenvattingsmaat kan dienen, wanneer de inhoud van de items door verschillende individuen zo uiteenlopend wordt beleefd.

Een andere beperking is dat de SSM-D-UM slechts negen van de dertien domeinen daadwerkelijk gebruikt. Dit betekent dat niet alle relevante aspecten van zelfredzaamheid zijn meegenomen, waardoor een deel van het construct mogelijk onderbelicht blijft. Deze beperking wijst op een verminderde inhoudsvaliditeit: het instrument dekt het gehele theoretische domein van zelfredzaamheid niet volledig, waardoor er een onvolledig beeld ontstaat van de mate waarin respondenten daadwerkelijk zelfredzaam zijn. Dit heeft de diepgang van de analyse verminderd, wat de generaliseerbaarheid van de bevindingen in twijfel kan trekken (Kukull & Ganguli, 2012). Ook zijn de zelfredzaamheidsscores toegekend door de onderzoeker, waardoor subjectieve interpretatie een rol kan spelen; vervolgonderzoek zou zich kunnen richten op betere validering en onderzoeken van betrouwbaarheid.

Daarnaast vormt ook het gebruik van de AHIMSA-vragenlijst een mogelijke dreiging voor de constructvaliditeit. De AHIMSA is een instrument dat oorspronkelijk is ontworpen voor volwassen migranten en is niet optimaal geschikt voor andere multiculturele populaties zoals AMV's (Unger et al., 2002). Adolescenten kunnen sociaal wenselijke antwoorden geven wat de validiteit van de metingen zou kunnen ondermijnen (Paunonen & LeBel, 2012). Een belangrijke kanttekening bij de AHIMSA is dat het instrument *taalvaardigheid* beschouwt als de belangrijkste indicator voor het meten van acculturatie. Taalvaardigheid speelt een belangrijke rol in het vermogen van individuen om zich te integreren in de gastcultuur, maar het is slechts één aspect van het bredere acculturatieproces. Hoewel taalgebruik een significant deel van de variantie in andere acculturatiemaatregelen verklaart (Epstein et al., 1998), is het meten van acculturatie op basis van veelal alleen taalgebruik te beperkt om een volledig beeld te geven van de acculturatie van AMV's. Dit kan verklaren waarom in huidig onderzoek al bij de eerste meting veel respondenten onder de integratiestrategie vallen, aangezien AMV's relatief snel de taal leren spreken. Wanneer taalvaardigheid binnen de AHIMSA zwaar weegt in de beoordeling van acculturatie, kan dit ertoe leiden dat zij al vroeg als 'geïntegreerd' worden geclassificeerd, terwijl andere dimensies van acculturatie mogelijk nog in ontwikkeling zijn en dit niet hun werkelijke acculturatiestatus weerspiegelt. Toekomstig onderzoek zou een acculturatieschaal moeten gebruiken die breder meet dan alleen taalvaardigheid, om een realistischer beeld van het acculturatieproces van AMV's te verkrijgen.

Daarnaast was de steekproefomvang van dit onderzoek relatief klein (50 respondenten), wat de statistische kracht van de analyses beperkt. Hierdoor was het moeilijk om significante effecten aan te tonen. In deze studie zijn alleen respondenten opgenomen die op elk meetmoment deelnamen. Hierdoor zijn respondenten die één of meerdere meetmomenten misten uitgesloten, wat leidde tot het verlies van een aanzienlijk deel van de oorspronkelijke data (T0: $n=92$, T1: $n=65$). Dit kan resulteren in een vertekende steekproef, omdat de respondenten die niet volledig deelnamen mogelijk andere ervaringen of kenmerken hadden dan degenen die alle meetmomenten aanwezig waren. Deze uitval kan de externe validiteit van het onderzoek verminderen (Lucas, 2003). Het is ook belangrijk te benadrukken dat de geselecteerde groep respondenten niet representatief is voor de gehele doelpopulatie van AMV's, want de respondenten kwamen uit specifieke opvangstructuren en gemeenschappen, wat betekent dat de resultaten niet direct generaliseerbaar zijn naar de bredere groep van AMV's die mogelijk in andere omstandigheden verblijven of verschillende ervaringen hebben.

Aanbevelingen

Voor toekomstig onderzoek is het belangrijk om een grotere steekproef van AMV's te onderzoeken. Een grotere steekproef en ook het opnemen van alle respondenten zou de statistische kracht van het onderzoek verbeteren (Lakens, 2021). Door vergroting van de steekproef, kunnen ook meer respondenten opgenomen worden uit verschillende gemeenschappen. Hierdoor kan de representativiteit van de steekproef worden vergroot, waardoor de bevindingen breder toepasbaar worden op de gehele populatie AMV's (Schmidt & Hunter, 2015).

Ook zou het nuttig kunnen zijn om in toekomstig onderzoek meer achtergrondkenmerken van de respondenten mee te nemen. Volgens Huijnk et al. (2015) heeft de begeleiding van AMV's een belangrijke invloed op de mate van zelfredzaamheid. Deze begeleiding kan bijvoorbeeld bijdragen aan het vergroten van sociale netwerken en het versterken van het zelfvertrouwen, wat integratie bevordert. Door begeleiding als achtergrondkenmerk mee te nemen in de analyse, kan onderzocht worden of deze factor van invloed is op zowel acculturatie als zelfredzaamheid. Het opnemen van meerdere achtergrondkenmerken maakt het mogelijk om te analyseren hoe verschillende invloeden afzonderlijk samenhangen met de onderzoeksvariabelen.

Al met al wijst dit onderzoek erop dat hoewel acculturatie en zelfredzaamheid beide een ontwikkeling doormaken gedurende de onderzochte periode, er geen associatie kan worden aangetoond tussen deze variabelen. Het uitblijven van een verband tussen acculturatie en zelfredzaamheid bij AMV's toont aan dat deze processen complex zijn en mogelijk door

verschillende factoren worden beïnvloed. Nader onderzoek is genoodzaakt om deze dynamiek beter te begrijpen bij AMV's in transitie naar volwassenheid.

6. Referenties

- Abu-Rayya, H. M., Berry, J. W., Lepshokova, Z., Alnunu, M., & Grigoryev, D. (2023). Basic values as a motivational framework relating individual values with acculturation strategies among Arab immigrants and refugees across different settlement contexts. *Frontiers in Psychology*, 14. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1094193>
- Andersson, P. (2020). Recognition of Prior Learning for Highly Skilled Refugees' Labour Market Integration. *International Migration*, 59 (4), 13–25. <https://doi.org/10.1111/imig.12781>
- Arends-Tóth, J., & Van de Vijver, F. J. R. (2002). Multiculturalism and acculturation: views of Dutch and Turkish–Dutch. *European Journal Of Social Psychology*, 33(2), 249–266. <https://doi.org/10.1002/ejsp.143>
- Arnett, J. J. (Red.). (2016). *The Oxford Handbook of Emerging Adulthood*. https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9780199795611_A25923422/preview-9780199795611_A25923422.pdf
- Asielopvang van jongeren die alleen naar Nederland komen.* (z.d.). www.coa.nl. <https://www.coa.nl/nl/asielopvang-van-jongeren-die-alleen-naar-nederland-komen>
- Asielprocedure* | *Nederlands Jeugdinstituut*. (2022, 15 augustus). <https://www.nji.nl/vluchtelingen/asielprocedure>
- Benet-Martínez, V. (2012). Multiculturalism. *The Oxford Handbook Of Personality And Social Psychology* (Pp. 623–648)., 623–648. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780195398991.013.0025>
- Berry, J. W. (1997). Immigration, Acculturation, and Adaptation. *Applied Psychology*, 46(1), 5–34. <https://doi.org/10.1111/j.1464-0597.1997.tb01087.x>
- Berry, J. W., Segall, M. H., & Kagitcibasi, C. (1997). *Handbook of Cross-Cultural Psychology, Volume 3: Social Behavior and Applications (2nd Edition)* (Subsequent ed.). Allyn & Bacon.

Berry, J. W., Phinney, J. S., Sam, D. L., & Vedder, P. (2006). Immigrant Youth: Acculturation, Identity, and Adaptation. *Applied Psychology*, 55(3), 303–332. <https://doi.org/10.1111/j.1464-0597.2006.00256.x>

Betancourt, T. S., Newnham, E. A., Layne, C. M., Kim, S., Steinberg, A. M., Ellis, H., & Birman, D. (2012). Trauma History and Psychopathology in War-Affected Refugee Children Referred for Trauma-Related Mental Health Services in the United States. *Journal Of Traumatic Stress*, 25(6), 682–690. <https://doi.org/10.1002/jts.21749>

Brewer, S. E., Alsharea, E., & Wah, L. S. (2023). ‘I don’t know exactly what that means to do check-ups’: understanding and experiences of primary care among resettled young adult refugees. *Health Education Research*, 39(2), 143–158. <https://doi.org/10.1093/her/cyad041>

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2023, januari 3). *Hoeveel asielzoekers komen naar Nederland?* Centraal Bureau Voor de Statistiek. <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-asiel-migratie-en-integratie/hoeveel-asielzoekers-komen-naar-nederland>

Choy, B., Arunachalam, K., Gupta, S., Taylor, M., & Lee, A. (2021). Acculturation strategies and their impact on the mental health of migrant populations. *European Journal Of Public Health*, 31(Supplement_3). <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckab164.696>

Easton-Calabria, E., & Omata, N. (2018). Panacea for the refugee crisis? Rethinking the promotion of ‘self-reliance’ for refugees. *Third World Quarterly*, 39(8), 1458–1474. <https://doi.org/10.1080/01436597.2018.1458301>

Epstein, J. A., Botvin, G. J., & Diaz, T. (1998). Linguistic acculturation and gender effects on smoking among Hispanic youth. *Preventive Medicine*, 27, 583-589.

Fassaert, T., Lauriks, S., Van de Weerd, S., De Wit, M., & Buster, M. (2013). Ontwikkeling en betrouwbaarheid van de Zelfredzaamheid-Matrix. *Tijdschrift voor gezondheidswetenschappen*, 91(3), 169–177. <https://doi.org/10.1007/s12508-013-0059-7>

Fassaert, T., Lauriks, S., Weerd, S. van de, Theunissen, J., Kikkert, M., Dekker, J., Buster, M., & Wit, M. de (2014). Psychometric properties of the Dutch version of the self-sufficiency matrix (SSM-D). *Community Mental Health Journal*, 50(5), 583-590. doi:10.1007/s10597-

013-9683-6.

García-Alba, L., & Gullo, F. (2023). Unaccompanied migrant youth leaving care in Spain: how their journeys differ from those of other care-leavers. In *Policy Press eBooks* (pp. 13–34). <https://doi.org/10.51952/9781447366317.ch001>

Hacquebord, L., Post, W., Smit, M. & Zijlstra, E. (z.d.). *Op eigen benen: Een onderzoek naar de transitie naar volwassenheid van alleenstaande minderjarige vreemdelingen*.

Geraadpleegd op 15 oktober 2021, van www.rug.nl

Hacquebord, L. (ingediend) *Measuring self-sufficiency in unaccompanied refugee minors*. Manuscript ingediend voor publicatie.

Haladyna, T. M., & Downing, S. M. (2004). Construct-Irrelevant variance in High-Stakes testing. *Educational Measurement Issues And Practice*, 23(1), 17–27. <https://doi.org/10.1111/j.1745-3992.2004.tb00149.x>

Hamama, L., & Hamama-Raz, Y. (2019). Meaning in Life, Self-Control, Positive and Negative Affect: Exploring Gender Differences Among Adolescents. *Youth & Society*, 53(5), 699–722. <https://doi.org/10.1177/0044118x19883736>

Harder, A. T., Knorth, E. J., & Kalverboer, M. E. (2011). Transition secured? A follow-up study of adolescents who have left secure residential care. *Children & Youth Services Review*, 33(12), 2482–2488. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2011.08.022>

Het COA: opvang en begeleiding. (z.d.). www.coa.nl. <https://www.coa.nl/nl/het-coa-opvang-en-begeleiding>

Hilario, C. T., Vo, D. X., Johnson, J. L., & Saewyc, E. M. (2014). Acculturation, Gender, and Mental Health of Southeast Asian Immigrant Youth in Canada. *Journal Of Immigrant And Minority Health*, 16(6), 1121–1129. <https://doi.org/10.1007/s10903-014-9978-x>

Hill, P. L., Edmonds, G. W., Peterson, M., Luyckx, K., & Andrews, J. A. (2015). Purpose in life in emerging adulthood: Development and validation of a new brief measure. *The Journal Of Positive Psychology*, 11(3), 237–245. <https://doi.org/10.1080/17439760.2015.1048817>

Huijnk, W., J. Dagevos, M. Gijsberts en I. Andriessen (2015). *Werelden van verschil. Over de sociaal-culturele afstand en positie van migrantengroepen in Nederland*. Den Haag: SCP .

Jongere | Zelfstandigheid: een eigen leven leiden | Nederlands Jeugdinstituut. (z.d.). <https://www.nji.nl/ontwikkeling/op-weg-naar-zelfstandigheid>

Kukull, W. A., & Ganguli, M. (2012). Generalizability. *Neurology*, 78(23), 1886–1891. <https://doi.org/10.1212/wnl.0b013e318258f812>

Lakens, D. (2022). Sample size justification. *Collabra Psychology*, 8(1). <https://doi.org/10.1525/collabra.33267>

Liefbroer, A. C., & Puy, J. (2005). De transitie naar volwassenheid en de rol van het overheidsbeleid: een vergelijking van institutionele arrangementen in Nederland, Zweden, Groot-Brittannië en Spanje-11 (p. 135). *WRR*.

Lubbers, M. J., Molina, J. L., & McCarty, C. (2007). Personal Networks and Ethnic Identifications. *International Sociology*, 22(6), 721–741. <https://doi.org/10.1177/0268580907082255>

Lucas, J. W. (2003). Theory-Testing, Generalization, and the Problem of External Validity. *Sociological Theory*, 21(3), 236–253. <https://doi.org/10.1111/1467-9558.00187>

Ministerie van Justitie en Veiligheid. (2025, 13 februari). *Alleenstaande minderjarige vreemdelingen*. Asielbeleid Rijksoverheid.nl. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/alleenstaande-minderjarige-vreemdelingen-amv>

Motti-Stefanidi, F., Asendorpf, J. B., & Masten, A. S. (2012). The adaptation and well-being of adolescent immigrants in Greek schools: A multilevel, longitudinal study of risks and

resources. *Development And Psychopathology*, 24(2), 451–473. <https://doi.org/10.1017/s0954579412000090>

Murray, K. E., Klonoff, E. A., Garcini, L. M., Ullman, J. B., Wall, T. L., & Myers, M. G. (2013). Assessing acculturation over time: A four-year prospective study of Asian American young adults. *Asian American Journal Of Psychology*, 5(3), 252–261. <https://doi.org/10.1037/a0034908>

Nationale Ombudsman. (2022, 25 mei). *Help jonge vluchtelingen*. Geraadpleegd op 28 mei 2025, van <https://www.nationaleombudsman.nl/nieuws/nieuwsbericht/2022/jongestatushouders-hebben-ook-na-18-jaar-begeleiding-nodig>

Naturalisatiedienst, I. E. (2023, 12 oktober). *Meer asielaanvragen alleenstaande minderjarige vreemdelingen*. IND. <https://ind.nl/nl/nieuws/meer-asielaanvragen-alleenstaande-minderjarige-vreemdelingen>

Parfitt, T. 2019. Locating Family of Origin Following Family Tracing: The Experiences of Unaccompanied and Separated Young People Seeking Asylum. *Prof Doc Thesis University of East London School of Psychology*. <https://doi.org/10.15123/uel.8756z>

Paunonen, S. V., & LeBel, E. P. (2012). Socially desirable responding and its elusive effects on the validity of personality assessments. *Journal Of Personality And Social Psychology*, 103(1), 158–175. <https://doi.org/10.1037/a0028165>

Pérez, K. M., & Salgado, M. M. (2018). Doing masculinity. *Men And Masculinities*, 21(3), 403–422. <https://doi.org/10.1177/1097184x17748169>

Pharos (2017). *Psychische problematiek bij vluchtelingkinderen en -jongeren*. Geraadpleegd op 15 januari 2025, van https://www.pharos.nl/wp-content/uploads/2018/10/psychische_problematiek_bij_vluchtelingkinderen_en-jongeren-handreiking.pdf

Pimlott-Wilson, H. (2015). Individualising the future: the emotional geographies of neoliberal governance in young people's aspirations. *Area*, 49(3), 288–295. <https://doi.org/10.1111/area.12222>

Pommer, E., & Boelhouwer, J. (Red.). (2015). *Overall rapportage sociaal domein 2015: Rondom de transitie*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau. Geraadpleegd van https://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2016/overall_rapportage_sociaal_domein_2015.

Qin-Hilliard, D. B. (2003). Gendered expectations and gendered experiences: Immigrant students' adaptation in schools. *New Directions For Youth Development*, 2003(100), 91–109. <https://doi.org/10.1002/yd.65>

Van Rooijen, M., Kahmann, M., Elferink, J., & Avrić, B. (2017). Financiële en sociale zelfredzaamheid van nieuwkomers. Een verkenning van het landelijke en lokale beleid. In *KIS*. <https://www.kis.nl/sites/default/files/2022-10/zelfredzaamheid-nieuwkomers.pdf>

Sam, D. L., & Berry, J. W. (2006). The Cambridge Handbook of Acculturation Psychology. In *Cambridge University Press eBooks*. <https://doi.org/10.1017/cbo9780511489891>

Schmidt, F. L., & Hunter, J. E. (2015). *Methods of Meta-Analysis: Correcting Error and Bias in Research Findings*. <https://doi.org/10.4135/9781483398105>

Schmitz, P. G., & Schmitz, F. (2022). Correlates of Acculturation Strategies: Personality, Coping, and Outcome. *Journal Of Cross-Cultural Psychology*, 53(7–8), 875–916. <https://doi.org/10.1177/00220221221109939>

Schoenmakers, E. (2014). Verschillende gevolgen van eenzaamheid en sociaal isolement [Blog post]. Geraadpleegd van <https://www.samentegeneenzaamheid.nl/blog/blik-uit-de-weten-schap/verschillende-gevolgen-van-eenzaamheid-en-soci-aal-isolement>.

Schwartz, S. J., Cobb, C. L., Szapocznik, J., Lorenzo-Blanco, E. I., Unger, J. B., Zamboanga, B. L., Cano, M. Á., Meca, A., & Stuart, J. (2024). Examining acculturation at the daily level: Adding nuance to acculturation scholarship. *International Journal Of Intercultural Relations*, 100, 101989. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2024.101989>

Schwartz, S. J., Unger, J. B., Zamboanga, B. L., & Szapocznik, J. (2010). Rethinking the concept of acculturation: Implications for theory and research. *American Psychologist*, 65(4), 237–251. <https://doi.org/10.1037/a0019330>

Schwartz-Tayri, T. M., & Spiro, S. E. (2017). The Other Side of the Bridge: A Follow-Up Study of Israeli Young Adults Who Participated in A Transitional Housing Program after Aging Out from Care. *Residential Treatment For Children & Youth*, 34(3–4), 311–324. <https://doi.org/10.1080/0886571x.2017.1334164>

Spaas, C., Said-Metwaly, S., Skovdal, M., Primdahl, N. L., Jervelund, S. S., Hilden, P. K., Andersen, A. J., Opaas, M., Soye, E., Watters, C., Verelst, A., Derluyn, I., Colpin, H., & De Haene, L. (2023). School-based Psychosocial Interventions' Effectiveness in Strengthening Refugee and Migrant Adolescents' Mental Health, Resilience, and Social Relations: A Four-country Cluster Randomized Study. *Psychosocial Intervention*, 32(3), 177–189. <https://doi.org/10.5093/pi2023a12>

Spanjaard, H., & Slot, W. (2015). Tijden veranderen, ontwikkelingstaken ook. *Kind & Adolescent Praktijk*, 14(3), 14–21. <https://doi.org/10.1007/s12454-015-0029-0>

Stichting Lezen & Schrijven. (2017). *Taal maakt zelfredzaam: Informatie over laaggeletterdheid voor gemeenten en wijkteams* [Factsheet]. Geraadpleegd van https://www.lezenenschrijven.nl/uploads/editor/201701_factsheet_THEMA_SLS_Wijkteams-interactief.pdf.

Tamis-LeMonda, C. S., Way, N., Hughes, D., Yoshikawa, H., Kalman, R. K., & Niwa, E. Y. (2007). Parents' Goals for Children: The Dynamic Coexistence of Individualism and Collectivism in Cultures and Individuals. *Social Development*, 17(1), 183–209. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.2007.00419.x>

Tavakol, M., & Dennick, R. (2011). Making sense of Cronbach's alpha. *International Journal of Medical Education*, 2, 53–55. <https://doi.org/10.5116/ijme.4dfb.8dfd>

Van Den Toren, S. J., Van Grieken, A., De Kroon, M. L. A., Mulder, W. C., Vanneste, Y. T. M., & Raat, H. (2020). Young adults' self-sufficiency in daily life: the relationship with contextual factors and health indicators. *BMC Psychology*, 8(1). <https://doi.org/10.1186/s40359-020-00434-0>

Unger, J. B., Gallaher, P., Shakib, S., Ritt-Olson, A., Palmer, P. H., & Johnson, C. A. (2002). The AHIMSA acculturation scale: *The Journal Of Early Adolescence*, 22(3), 225–251. <https://doi.org/10.1177/02731602022003001>

Veerman, P., & Greeven, P. (2016). Oprekken van de leeftijdsgrens (kind-volwassene) is noodzakelijk. *Jeugdbeleid*, 10(2), 115–125. <https://doi.org/10.1007/s12451-016-0115-9>

Virta, E., Sam, D. L., & Westin, C. (2004). Adolescents with Turkish background in Norway and Sweden: A comparative study of their psychological adaptation. *Scand J Psychol*, 45(1), 15-25.

Wade, J. (2011). Preparation and transition planning for unaccompanied asylum-seeking and refugee young people: A review of evidence in England. *Children And Youth Services Review*, 33(12), 2424–2430. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2011.08.027>

Ward, C., & Szabó, Á. (2019). Affect, Behavior, Cognition, and Development. In *Oxford University Press eBooks* (pp. 640–692). <https://doi.org/10.1093/oso/9780190679743.003.0020>

Verkuyten, M., & Kwa, G. A. (1994). Ethnic Self-Identification and Psychological Well-Being among Minority Youth in the Netherlands. *International Journal of Adolescence and Youth*, 5(1–2), 19–34. <https://doi.org/10.1080/02673843.1994.9747748>

Bijlage I: AHIMSA vragenlijst

TABLE 1: The Acculturation, Habits, and Interests Multicultural Scale for Adolescents Acculturation Scale

<i>Item</i>	
1.	I am most comfortable being with people from . . .
2.	My best friends are from . . .
3.	The people I fit in with best are from . . .
4.	My favorite music is from . . .
5.	My favorite TV shows are from . . .
6.	The holidays I celebrate are from . . .
7.	The food I eat at home is from . . .
8.	The way I do things and the way I think about things are from . . .
<i>Response Options for All Items</i>	
a.	The United States
b.	The country my family is from
c.	Both
d.	Neither

Bijlage II: SSM-D-UM

	ONVOLDOENDE	MATIG	VOLDOENDE	GOED
Financiën	Maandelijks te weinig geld om basisbehoeften te betalen en groeiende schulden			Ruimte om te sparen Geen schulden
Werk en opleiding	Leerplichtigen	Geen school/opleiding		Opleiding > startkwalificatie
	Niet-leerplichtigen	Geen school en geen werk		Vast werk, naar vermogen, ≥ 32 uur <i>of</i> Opleiding naar wens en vermogen
Tijdsbesteding	Geen activiteiten <i>of</i> Geen structuur en omgekeerd dag-nacht ritme			Zowel plezierige als nuttige activiteiten, naar tevredenheid en veel structuur en regelmaat
Huisvesting	Dakloos / Dreigende huisuitzetting <i>of</i> Onveilige huisvesting			Veilige, stabiele huisvesting met autonomie die past bij leeftijd/situatie
Huiselijke relaties	Negatieve invloed van of richting huisgenoten en geen actie om negatieve interacties aan te pakken <i>of</i> Huiselijk geweld			Steun van huisgenoten, open communicatie <i>of</i> Woont alleen (naar tevredenheid)
Mentale gezondheid	Dagelijks functioneren ernstig beperkt Geen behandeling of minimale behandeltrouw			Geen beperkingen in dagelijks functioneren

Lichamelijke gezondheid	Dagelijks functioneren ernstig beperkt Geen behandeling of minimale behandeltrouw			Lichamelijk gezond
Middelengebruik	Niet zonder middelen kunnen en dagelijks functioneren hierdoor beperkt Geen behandeling of minimale behandeltrouw			Geen afhankelijkheid van middelen
ADL (persoonlijke hygiëne, inkopen doen, koken, vervoeren, huishoudelijk werk, administratie, post)	Uitvoering onvoldoende			Uitvoering alle gebieden, zonder hulp
Sociaal netwerk	Contacten overwegend gespannen <i>of</i> Geen contacten			Contacten overwegend steunend en harmonieus Kan – naar behoefte – over alles praten met vrienden/familie
Deelname aan de maatschappij	Geen participatie			Veel participatie (>1 regelmatige activiteit buitenshuis)
Kennis van de maatschappij	Geen kennis van instanties en kan niet zelf contact leggen Niet op de hoogte van relevante van wet- en regelgeving			Kent organisaties/instanties die bij de leeftijd/situatie horen en kan zelfstandig contact leggen Is op de hoogte van relevante van wet- en regelgeving
Justitie	Strafblad; meerdere delicten			Geen contact met politie/justitie

Bijlage III: tabel 4

Tabel 4.

Frequentie van alle verschillende combinaties

Combinaties T0, T1, T2	Frequentie	Wie?
('integratie', 'integratie', 'integratie')	10	R4, R6, R13, R17, R18, R19, R26, R27, R33, R48
('overig', 'integratie', 'integratie')	8	R1, R7, R8, R9, R29, R47, R49, R50
('integratie', 'integratie', 'overig')	4	R3, R5, R25, R45
('integratie', 'segregatie', 'integratie')	3	R14, R28, R42
('overig', 'segregatie', 'segregatie')	2	R12, R40
('segregatie', 'segregatie', 'segregatie')	2	R24, R35
('integratie', 'segregatie', 'segregatie')	2	R2, R41
('integratie', 'overig', 'integratie')	2	R15, R38
('segregatie', 'segregatie', 'integratie')	2	R21, R30
('segregatie', 'integratie', 'integratie')	2	R10, R46
('overig', 'overig', 'overig')	5	R11, R16, R20, R37, R39
('segregatie', 'overig', 'integratie')	2	R34, R36
('segregatie', 'segregatie', 'overig')	1	R22
('segregatie', 'integratie', 'segregatie')	1	R32
('overig', 'segregatie', 'integratie')	1	R44
('overig', 'overig', 'segregatie')	1	R23
('overig', 'overig', 'integratie')	1	R31
('integratie', 'segregatie', 'overig')	1	R43